

Αναρχικοί και συνδικαλιστές στις πορτογαλικές αποικίες

☰ Κατηγορία: Παγκόσμια Αναρχική Ιστορία

Ο ρόλος των αναρχικών και των συνδικαλιστών στις πορτογαλικές αποικίες κατά την περίοδο 1926-2013 είναι ένα από τα ζητήματα που πρέπει να μελετηθούν. Αρκετοί πολιτικοί αντιφρονούντες στην Πορτογαλία κυρίως, αλλά και κατά ένα μέρος στην Ισπανία -ανάμεσά τους και αναρχικοί- στάλθηκαν κατά κάποιες περιόδους σε αναγκαστική εξορία («degredo» στα πορτογαλικά)

και φυλάκιση στις πορτογαλικές αποικίες της Αφρικής (Αγκόλα και Μοζαμβίκη), αλλά και στο Τιμόρ, στην Νοτιοανατολική Ασία-Ειρηνικό, ως επί το πλείστον κατά τη διάρκεια της περιόδου 1905-1930, δηλαδή κατά την περίοδο από το τέλος της Μοναρχίας προς τη Στρατιωτική Δικτατορία (μετά το 1926) και στην αρχή του Νέου Κράτους (1934).

Ωστόσο, οι πιο σημαντικές προσωπικότητες του πορτογαλικού Αναρχικού Κινήματος στάλθηκαν στο στρατόπεδο συγκέντρωσης Tarrafal στις σκληρές συνθήκες διαβίωσης του "Ilha do Sal" (Πράσινο Ακρωτήριο), μετά από το 1926.

Περισσότερο από την Αφρική, η Βραζιλία (και η Ισπανία μέχρι τον εμφύλιο πόλεμο) υπήρξαν πολύ σημαντικοί προορισμοί-καταφύγια ή απλώς μια έξοδος για τους αναρχοσυνδικαλιστές και άλλους επαναστάτες.

Παρ' όλα αυτά, ο συνδικαλισμός άσκησε μεγάλη επιρροή στην οργάνωση των εργατών του λιμανιού Lourenzo Marques (Μαπούτο) μέχρι το 1930, το πιο σημαντικό λιμάνι της ανατολικής Αφρικής κατά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Επίσης, η επιρροή των ελευθεριακών και αναρχικών ιδεών στους πολιτιστικούς συλλόγους της πορτογαλικής Ινδίας (Goa) και της Ανατολικής Αφρικής ήταν ίσως πιο σημαντική από ό,τι στην Αγκόλα και στην πορτογαλική Γουινέα.

Η οικογένεια Carrascalão στο Τιμόρ είναι ίσως η πιο διάσημη περίπτωση απογόνων εξόριστων αναρχικών, ενώ ο ποιητής και συγγραφέας Adeodato Barreto (1905-1937) (http://pt.wikipedia.org/wiki/Adeodato_Barreto) από την Goa, αποτελεί, επίσης, ένα παράδειγμα αυτών των επιρροών ανάμεσα στην κρεολική ελίτ, σε αποικιακό πλαίσιο.

Από τη δεκαετία του 1950 και μετά, οι λίγες περιπτώσεις “εξόριστων” στις αποικίες που περιήλθαν στη γνώση μας, όπως ο επιστήμονας Aurelio Quintanilha (1892-1987) στη Μοζαμβίκη (http://pt.wikipedia.org/wiki/Aurélio_Quintanilha) απομονώθηκαν στην αποφασιστικά ρατσιστική πορτογαλική αποικιακή κοινωνία, αν και σε συμπάθεια με τα νέα αναδυόμενα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα.

Μετά την επίτευξη της ανεξαρτησίας των αφρικανικών αποικιών, το νέο εθνικιστικό ιδεολογικό περιβάλλον δεν δημιουργεί κανένα χώρο για την εμφάνιση συνδικαλιστικών ή αναρχικών ιδεών μέχρι πρόσφατα. Στη Μοζαμβίκη και την Αγκόλα, τα μαρξιστικά αυταρχικά συστήματα κόμματος-κράτους, κατέστειλαν αποφασιστικά κάθε “αριστερή κριτική

πτέρυγα" αντιμετωπίζοντάς την ως μια κοινωνική ασθένεια και πολλοί "αριστεροί»" εστάλησαν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης (που ονομάζονταν "στρατόπεδα επανεκπαίδευσης" στην μαοϊκή ορολογία) ή σκοτώθηκαν.

Οι εργατικές κινητοποιήσεις αναδύονταν ενίοτε ως βίαιες και αιματηρές ταραχές, ενώ σε μερικές περιπτώσεις χρησιμοποιούσαν την τακτική του μποϊκοτάζ. Το καθεστώς απεύθυνε έκκληση για την δημόσια καταγγελία των «κακών» εργαζομένων, επέβαλλε αυθαίρετες φυλακίσεις και απελάσεις, ενώ οι εμφύλιοι πόλεμοι και η κοινωνική αναστάτωση δεν δημιούργησαν το έδαφος –ειδικά στην περίπτωση της Μοζαμβίκης και της Αγκόλα-, για την ανάπτυξη αναρχικών και συνδικαλιστικών ιδεών και δράσεων. Οι Εκκλησίες και οι θρησκείες (καθολικισμός και Ισλάμ) κατέλαβαν τον κενό χώρο που άφησε η βαρβαρότητα του αφρικανικού εθνικισμού.

Κείμενο: Ούτε Θεός-Ούτε Αφέντης